

Yttrande över betänkandet Styrkraft i funktionshinderpolitiken, SOU 2019:23

Ert dnr S2019/02213/FST

Sammanfattning

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) förordar att det föreslagna ansvaret för myndigheten att utifrån sin tillsyn bidra till uppföljningen av funktionshinderpolitiken inom samhällsområdet social välfärd och trygghet ska avse området med denna formulering. IVO finner det nödvändigt med ett förtydligande av vad som ska omfattas av begreppet trygghet. Det är viktigt att gränsdragningen klargörs i förhållande till andra myndigheter vars ansvarsområden innefattar sådant som brottsförebyggande verksamhet och liknande.

7.2.6 Social välfärd och trygghet

I beskrivningen av vad som avses med social välfärd och trygghet nämns bl.a. att även frihet från våld och övergrepp kan anses ingå i begreppet trygghet, såsom mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. I redovisningen av vilka artiklar i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som är relevanta för samhällsområdet omnämns också bl.a. artikel 16 om rätten att inte utsättas för utnyttjande, våld eller övergrepp.

I författningsförslagen har sedan detta samhällsområde kommit att formuleras något olika för respektive myndighet. I förhållande till IVO föreslås att myndigheten ska ha ett särskilt ansvar att utifrån sin tillsyn bidra till uppföljningen av funktionshinderpolitiken inom samhällsområdet social välfärd och *ekonomisk trygghet*. Beträffande Försäkringskassan och Myndigheten för vårdanalys anges att motsvarande uppdrag avser samhällsområdet social välfärd och *trygghet*. Likaså föreslås att Socialstyrelsens samordnande uppdrag ska avse samhällsområdet social välfärd och *trygghet*.

IVO undrar om denna skillnad är avsedd eller om det nu föreslagna insnävade samhällsområdet i förhållande till IVO:s uppdrag är ett misstag och därför kommer att omformuleras. Enligt IVO:s uppfattning blir en avgränsning till endast ekonomisk

trygghet märklig i förhållande till det ansvarsområde som ingår i IVO:s grunduppdrag. Det blir också inkonsekvent att formulera samhällsområdet olika i förhållande till respektive myndighet. IVO föreslår att det aktuella samhällsområdet även i förhållande till IVO bör formuleras som social välfärd och trygghet.

Beskrivningen av vad som ingår i begreppet social trygghet ger dock en bild av att det omfattar ett mycket brett område. Om området är avsett att omfatta sådana delar som frihet från våld så borde fler, andra mer relevanta myndigheter bidra till uppdraget. Sådant som exempelvis brottsförebyggande verksamhet är inte något som omfattas av IVO:s grunduppdrag. Även om den föreslagna formuleringen är att IVO *utifrån sin tillsyn* ska bidra till uppföljning av funktionshinderpolitiken inom området behövs det ett förtydligande av hur långt samhällsområdet är avsett att sträcka sig inom ramen för detta uppdrag.

7.4.3 Regleringen av myndigheternas ansvar

Utredningen för ett resonemang i fråga om de aktuella uppdragen för berörda myndigheter ska regleras i en och samma förordning, såsom förordningen (2001:526) om de statliga myndigheternas ansvar för genomförande av funktionshinderspolitiken och/eller i respektive myndighets instruktion. Förslaget är att en del av uppdraget ska föras in i nämnda förordning och att ansvaret för andra delar ska framgå av respektive myndighetsinstruktion.

IVO finner att det kan behöva analyseras närmare hur en bättre styrning av funktionshinderpolitiken kan åstadkommas. Det saknas en konsekvensanalys av vad det får för följder att reglera detta uppdrag i myndighetens instruktion. Enligt IVO:s uppfattning finns det flera alternativa sätt att fördela ansvaret.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Sofia Wallström. I den slutliga handläggningen har avdelningscheferna Patric Winther och Anna Carlström samt chefsjuristen Linda Almqvist deltagit. Juristen Ulrika Holfelt har varit föredragande.

Inspektionen för vård och omsorg

Sofia Wallström

Ulrika Holfelt